Rimaszombat, 1911. szeptember 24. Megjelenik minden vasárnap. **39. szám. — XXXII. évfolyam.**

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Rompa Mihály-utcza 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . **8 korona.** Fél évre . . . **4 korona.**
Egyes szám ára . . . . . **20 fillér.**
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . **12 fillér.**
Nyilttér sora . . . . . **40 fillér.**

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Iparostanulók otthona.

Korunk a szocziális alkotások kora. A szocziális kérdés a közel jövőnek legnagyobb függő kérdése, a mely Damokles kardja gyanánt élével felénk forditva függ a müvelt világ feje fölött és tőlünk függ azután, hogy ennek felénk forduló élét sok jóakarattal, gonddal, munkával és áldozatkészséggel elforditsuk magunktól és a kulturmunka szolgálatába hajlitsuk.

Manapság nem lehet kizárólag hatalmi parancsszóval intézni a népek és nemzetek életét, mert ha velük nem törődünk, akkor az ő elhanyagoltatásuk elégedetlenségben, társadalmi és állami életünk megzavarodásában nemsokára boszulóként jelentkezik, sőt a kulturélet alapföltételeit is lehetetlenné teszi.

A hatalmi parancsszóra ugyan ma is szükség van és szükség lesz rá ezredévek mulva is, a meddig az emberi társadalom fönnáll és nagyon meg kell becsülnünk az olyan embert, a ki akár születési, akár vagyoni, akár szellemi kiválóságát okosan tudja fölhasználni — nem a maga hasznára, mert arra nagyon sokan vállalkoznak, hanem arra, hogy a kezében összpontosuló hatalommal embertársainak javát előmozditsa, azoknak szellemi és anyagi jólétét munkálja s őket uralma alatt elégedetté és boldoggá tegye.

Mert nem a formáktól függ az emberi társadalmak és államok boldogulása, hanem azoktól az emberektől, a kik vezetik azokat és meglehet, hogy a köztársasági formában még roszabbul járnak, mint egy király, vagy császár alatt, mert egy zsarnok helyett százat ültetnek a nyakukra.

Azért nem az ilyen eben-gubát cserélgetéstől függ az emberi tömegek boldogulása, hanem attól, hogy onnan felülről törődnek-e a szocziális kérdések megoldásával és itt alantabb miképen akarják végrehajtani a vezetők nemesebb intencióit?

A szocziális kérdés ágazatai közt egyik legfőbb fontosságu az ipari munkásoké, a kiknek ügye évtizedek óta parlagon hevert nálunk, mert az összes gondoskodás abban állott, hogy megoldva a czéhek láncait, szabadjára bocsátották és kellő előmüveltség és berendezkedés nélkül a szabad verseny harczában egymás ellen eresztették az egész iparos társadalmat, ugy hogy az ügyes kontár könnyen legyüri egy kis tőkével a képzett szakiparost. Igy azután a pusztuló iparos kénytelen volt mühelyét odahagyva százával a tőke és gyáripar szolgálatába szegődni, hogy életét tengethesse.

Az ipar helyzetén segiteni vannak hivatva azok a szocziális alkotások és törvények, a melyeket kormányaink már egy évtized óta kezdeményeznek és ezekkel fogják pótolni a multak mulasztásait, ha ezeket kellő időben és kellő energiával megvalósitják.

Ilyen szocziális alkotás készül a közel jövőben a mi városunkban is, mert mint legilletékesebb helyről értesülünk, kilátás

TÁRCZA.

1861—1911.*)

Fehér őszi rózsa
Álmatag nyilása,
Egy ifju kebelnek
Forró rajongása,
Ájtatos hivőknek
Csendes zsolozsmája,
S a ki látja örül,
Ötven esztendeje
Ez vette Őt körül.
Egy jövő életnek
Illata, pompája,
Az édes szülőknek
Büszke boldogsága,
Ifiu pajtások
Szelid mosolygása,
S a ki látja örül,
Ötven esztendeje
Ez vette őt körül.

Elmult egy fél század,
Elmult az ötven év;
Melyre Ő szeliden,
De büszkén visszanéz.
Lát rajt' sok virágot,
De tövis is akad;
A fájdalom nyomán
A megnyugvás fakad.
Mélyen térdet hajtva
Előtte megállunk;
Lelkünkből, szivünkből
Égbe száll fohászunk:
Mindenható Atyánk!
Trónodhoz térdelünk,
Lelkünk jó pásztorát
Kérünk, tartsd meg nekünk.
Tartsd meg egészségben,
Tartsd meg boldogságban,
Tartsd meg őt még soká
Szent hivatásába.
Hadd törülje tovább
A szenvedők könyét,
Hadd tanitsa tovább
Krisztus szent igéjét.
Hadd lássa sokáig
Népe boldogságát,
Fehér őszi rózsa
Álmatag nyilását.

Szécsi István.

*) Ezen verses üdvözlést Szécsi István állandó munkatársunk, *Stefanik* János cz. kanonok várgedei plebános aranymisés ünneplésére irta s az ott fel is lett olvasva. Mult számunkban azonban, az elkésve eszközölt postai kézbesités folytán nem hozhattuk.

Epizódok a nagy hadgyakorlatokkal kapcsolatban.

Sztropkó, szept. 15.

Szept. 13-ától 15-én reggelig tartott a nagy záró gyakorlat. 12-én este a trónörökös a sztropkói főhadi szálláson báró Konrád vezérkari főnök jelentéseit fogadta az összes csapatok helyzetéről és a hadmüveletek terveiről.

Még sötét volt másnap 13-án reggel, midőn a trónörökös a hadgyakorlat vezetőségével automobilokon a duklai szorosba ment Ekkor már az északi támadó hadtest Frigyes főherczeg, gyalogsági tábornok vezetésével benyomult részben az országba s megszállotta Duklát, a sanok—mezőlaborczi utat, sőt egy lovasdandár egész Sztropkóig nyomult előre és elvágta a déli hadtest telefon drótját, a meglepett déli hadtest, mely Sztropkót védelmezte és pedig a 41. honvéd hadosztály egy különitménye, négy lovasszázad és egy tábori ágyuüteg, az első pillanatokban azt hitte, hogy óriási tulerővel áll szemben s már-már hátrálni akart, midőn végre mégis sikerült az ágyukat a közvetlen Sztropkó melletti hegyre fölvontatva az ellenségre tüzelni s a lovassággal az ellenség támadását sikeresen visszaverni. Az ellenség zöme és pedig a 10.

Nedves pinczék és lakások!

„BIBER“ a jelenkor legtökéletesebb szigetelő anyaga, mely lehetővé teszi nedves pinczék, lakások és minden egyéb vizállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.
„BIBER“ rendszerü szigetelés készitése nem igényel különös szakismeretet és a legkörülményesebb szigetelések is használati utasitás alapján mintegy házilag elkészithetők.
„BIBER“ megoldja a beton és vasbeton vizhatlanitási kérdését is, valamint kiválóan alkalmas uj épületek alapfalainak szigeteléséhez. 1—10

Prospektust, használati utasitást s minden egyéb felvilágositást készséggel ad a „**Biber Müvek**“ gyári raktára:
Braun Zsigmond
vaskereskedő
:-: **RIMASZOMBAT.** :-:

van arra, hogy itt rövidesen egy iparostanuló-otthon létesüljön.

Hogy milyen fontos ez a dolog, vizsgáljuk azt egy kissé az életben!

Az iparostanuló, a kis inasgyerek bekerül a faluról a városba, ott a mester keze alatt tanulja egypár évig a saját iparát. Vannak jó mesterek is, a kik atyjai a kis inasoknak és rájuk mindenben gondot viselnek; de bizony az élet azt mutatja, hogy sok-sok inasgyereket silányul látnak el koszttal, ruhával és nem a mesterséget tanulja, de a mester lakásán főleg a házi dolgokat végzi. De az még kisebb baj volna! Nagyobb az, hogy szabad idejében az inasgyerek csavarog a mezőn, sövények alatt kártyázik, szivarozik, ha van pár krajczárja leissza magát, mert a nagyobbakat utánozza, sőt még erkölcstelen életre is akárhány vetemedik. Miért? Mert el van hanyagolva, mert ő a mai társadalom pariája, a kiből mindenki gunyt üz, a kit az utczán csinyjeiért kerget a rendőr és nincs a ki avval törődjék, hogy éli le az ő inaséveit? A felcseperedett kamasz felnő, mint a vad bokor, tele rosz tulajdonságokkal, durván, tanulatlanul, elégedetlenül, mint kész prédája a reá éhes szocziálista agitátoroknak, a kik szeretik, ha részeges, erkölcstelen, mert igy könnyü őt forradalomra izgatni a polgárok ellen, a kiknek jó dolguk van és abból kizárják a proletárt.

Ez igy volt eddig. Hogy ezentul ne legyen igy, hogy az iparostanuló, az inas is emberszámba menjen, arról gondoskodik az iparostanulók otthona.

A kereskedelmi minisztérium már a folyó év elején felszólitotta a várost, hogy a helybeli ipartestülettel egyetértőleg nem volna-e hajlandó iparostanuló otthont létesiteni és miképen volna ez kivihető.

Városunk polgármestere, a ki minden jó és nemes ügyet szivén visel, ezt a szocziális alkotást is a kellő szakvélemények meghallgatása után ugy előkészitette, hogy ez nemsokára a megvalósulás stádiumába léphet. A dolog megoldásában az anyagi kérdés a legnehezebb, de ez is elintézést nyer a város nagyobb megterheltetése nélkül állami támogatással, a meglévő iparostanuló iskolai alap bevonásával.

Igy e három tényező: állam, város és ipartestület létesit városunkban egy szép és üdvös szocziális alkotást: az iparostanulók otthonát.

Ilyen otthon van már Zsolnán és Orosházán is.

Az iparostanuló otthon czéljáról igy tájékoztat az orosházi I. Ferencz József iparostanuló otthon szabályzata:

Az iparostanulók lakást, gondozást és felügyeletet nyernek az otthonban. Szabad idejükben foglalkoznak velük. *Ápolják* a vallás-erkölcsi érzést, hazaszeretetet, szülőföldhöz, iparukhoz való ragaszkodást. *Nevelik* a férfias jellemet s annak erényeit, az igazságszeretetet, becsületességet, nyiltságot, kötelességtudást, szorgalmat, takarékosságot; engedelmességre, fegyelemre *szoktatják; gondozzák* a testi egészséget. Eszközök erre a czélra az internátus, önképzőkör és az otthon által rendezett kiállitások.

A rimaszombati ált. ipartestület igy irt a városhoz erről a szocziális tervezetről:

Felállitása nemcsak ipari, de politikai érdek is itt a nemzetiségi határon s ezért a város, vármegye és az állam hozzájárulására olyan mérvben számitanak, mint a milyenben a zsolnai iparostanulók otthona részesült.

Az iparostanuló iskola igazgatója szakjelentésében 3 pontba foglalja össze a szükségleteket:

1. Nyolcz szobás, egészséges berendezett lakás, a melyben a családvezető tanitó is bennlakjék.

2. A családvezető tanitó megfelelő dijazása.

3. 20—30 iparostanuló évi teljes ellátása, lakás, fütés, világitás költségeinek fedezése.

A szervezés és fentartás költségeit viselje az állam, város s a helybeli ipartestület.

Az általános ipartestület jelentése szerint 40 tanulót véve alapszámul, az otthon-telek nélkül — fölszerelve 80 ezer koronába kerül. Ez állami és megyei segély utján fedezhető, a telket a város közönségének áldozatkészségéből remélik.

Igy látjuk, hogy az ügy az érdekelt hatóságok tanácskozásai és kölcsönös átiratai alapján áthaladt az előkészités állapotán és közel jövőben a megvalósulás stádiumába jut és ezzel egy fontos szocziális alkotás testesül meg városunkban.

A mestereket nem zárja el a tervezet attól, hogy továbbra is tarthassanak a házuknál tanulókat; de pótolja a nevelés hiányait felügyelet, önképzés által és a bennlakás létesitésével lehetővé teszi, hogy jobbmódu szülők is ipari pályára adják gyermekeiket és igy növelni, emelni fogja az iparosok szellemi, értelmi szinvonalát.

Ne nevessünk hát azon, hogy ezentul a kis suszterinas és egyéb iparosinas internátusban fog lakni, ott mosdik, eszik és önképzőkört alakit; mert az inasból lesz a segéd, segédből a mester s ha az inas értelmesen gondozva nő fel, abból a jövő társadalomnak lesz haszna, mert értelmesebb iparosnemzedék áll elő és kiegyenliti a társadalom egyenlőtlenségeit, elégedettebbekké teszi a munkásosztályokat. +

Vármegyei közgyülés. Gömör-Kishontvármegye törvényhatósági rendes őszi közgyülését október hó 12—13-án

---

hadtest a 2. gyaloghadosztállyal Bártfával szemben, a 24. gyaloghadosztály, továbbá a 11-ik és 30-ik gyaloghadosztály, a 21. lovasdandár fedezete alatt elfoglalta a Bártfa Felsővizköz—mezőlaborczi területeket és itt várta meg a déli hadsereg támadását.

Frank Liborius gyalogsági tábornok, a déli hadtest vezetője csudálatos szerencsével operált. Mert bár kezdetben a Frigyes főherczeg csapatainak jobb hadállása volt mint a déli hadtestnek, mégis a két napos ütközet alatt a déli hadtest a támadó északi hadtestet teljesen bekeritette, visszaverte. Természetesen ez csak rettenetes nagy menetelésekkel, de legfőképp a gyors hirszolgálattal volt elérhető. Fel voltak a csapatok szerelve tábori távirdákkal, telefonvonalakkal, fényjelzőkkel, (ezeknek a roppant változó területi alakulatok miatt nem nagy hasznát vették) automobilokkal és biczikli századokkal.

Megtörtént akárhányszor, hogy egy ily biczikli századból az irtózatos kimerüléstől kidőlt egy-egy katona s az utána következők mint a legyek hullottak a földre.

Általában oly erőltetett marsokat produkált mind a két hadtest, hogy a legénység kinézése egyenesen borzasztó volt s ha a trónörökös ő fensége ily közelről s ily helyzetekben látta volna a legénységet, talán mégsem lett volna oly nagyon megelégedve. Bár meg kell adni, hogy szegény katonák a rettenetes fáradalmak daczára, katonásan megállták — már a mennyire lehetett — helyüket s csak a lefuvás után következett a nagy reakczió, a rengeteg megbetegedés, kidőlés.

De a sorrendet betartva, el kell hogy mondjak még egy pár érdekes epizódot, mert maga a tulajdonképeni döntő ütközet már csak a maga nagy tömegeivel imponál.

14-én a déli hadtest egyik gyaloghadosztálya megszállotta a Bányavölgy—Szovocsány közti magaslatot s a rettenetes sürü erdőben huzódott meg, az lévén a feladata, hogy az északi hadtest egy előnyomuló csapatát lehetőleg elfogja. Fedezetül egy század honvédhuszár szolgált.

Az északi hadsereg 3. százada tényleg lassan lefelé — Sztropkó felé — huzódott a völgyben, s ugy látszik előőrsei nem tudták meg, hogy a völgy két oldalán a védő déli hadtest csapatai lesik őket. Midőn már az egész csapat a védők közvetlen közelébe került, hirtelen a völgy mindkét oldaláról az erdőből óriási tüzelés fogadta s az erdőből kiözönlő gyalogság a huszárok segitségével teljesen körül is zárta az egész vörös csapatot.

Szintén érdekes volt az a jelenet, mely Sztropkó—Bányavölgy közti fensikon játszódott le. Itt ugyanis egymásra bukkant két ellenség 5—5 emberből álló előőrs. Megpillantva egymást, mindkét csapat lövöldözni kezdett egymásra s mikor egyik se hátrált, annyira belemelegedett a játékba valamennyi, hogy már-már szuronyszegezve rontottak volna egymásnak, akárcsak komoly háboruban, ha hirtelen elő nem vágtat a lövöldözésre figyelmessé lett déli huszár század egy szakasza s nyakon nem csipi a vörös előőrsöt.

Egyáltalán hasonló szerencsével járt ugyszólva valamennyi ütközetben a déli hadsereg, s a döntő ütközet is, mely Felsőmerse felett folyt le, a Frank Liborius tábornok, illetve a déli hadsereg győzelmével végződött.

Az északi hadtest, és pedig a 11. számu, a galicziai határról óriási meneteléssel özönlött be az országba s igyekezett Felsővizköz, illetve Sztropkó felé s már ugy látszott, hogy elfoglalja ezen községeket, midőn a Felsővizköz fölötti erdős hegyről hirtelen, mint a fergeteg ömlöttek le a déli hadtest csapatai a lovassággal és géppuska osztálylyal, s bár ez alkalommal a déli hadsereg kénytelen volt rövid időre visszavonulni a tulsulyban lévő ellenség elől, mig a megerősitést megkapja, mégis az északi hadtest sem mert jobban előnyomulni s igy az egész késő estig s másnap reggeli 3 órától 9 óráig tartó végső ütközetekben az északi hadtest óriási vereséggel volt kénytelen visszavonulni, s ezzel a játék a déli hadtest javára féltizkor d. e. be lett fejezve. Ő fensége sipjával megadta a jelt s a hadgyakorlatot lefujták.

Én a trónörököstől nem messze állva láttam, hogy az előtte diszmeneteléssel felvonuló csapatokban nagy örömmel gyönyörködött s az egybegyült csapatparancsnokok, a hadvezetőség tagjai előtt teljes megelégedésének s elragadtatásának adott kifejezést az ezidei hadgyakorlat sikere felett. Meg volt elégedve, s parancsban a legénységgel is közöltette azt, hogy a csapatok menetelési képessége, frissessége és harczi készsége a legnagyobb mértékben kielégitette s ezért a hadvezérek, tisztek és legénységnek legteljesebb elismerését és köszönetét fejezte ki.

Szegény bakák tudomásul vették s egy utolsó erőfeszitéssel kemény lépésekkel vonultak el ő fensége előtt, hogy azután a hazamenetel reményével roskadozó lábakkal tegyék meg még a hátralévő nagy utat a vasuti állomások — Mezőlaborcz, Homonna és Bártfa felé.

Ő fensége pedig a vezérkar tagjaival, a rengeteg külföldi katonai attaséval együtt egyenest Bártfára ment automobilokon s udvari vonatán a Szepességen keresztül Bécsbe utazott.

Meg kell emlitenem, hogy ő fensége Malonyay Tamás sztropkói főszolgabiróval — kinek kastélyában lakott — ugy ott időzése alatt,

tartja. Az alispán erre vonatkozólag következő hirdetményt teszi közzé:

„A törvény és szabályrendelet értelmében megtartandó rendes őszi vármegyei közgyülés határidejéül Főispán ő méltóságával egyetértőleg *f. évi október hó 12. és 13. napjának d. e. 10 órája* Rimaszombat városába, a vármegyeházának nagytermébe tüzetett ki.

Midőn erről a közönséget értesitem és a vm. bizottság tagjait személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem, egyuttal köztudomásra hozom, hogy ez alkalommal a köztanácskozás kiválóbb tárgyát az 1912. évi vmegyei költségvetésnek megállapitása, a vmegyei szabadrendelkezési alap javára a jövő 1912. évre kivetendő vm. pótadó megszavazása, valamint az 1886. XXI. t.-cz. 46. § a értelmében a tárgysorozatban szabályszerüen kihirdetendő egyéb közérdekü vmegyei közügyek fogják képezni.

Rimaszombat, 1911. évi szeptember hó 14-én. *Lukács*, alispán."

Királynapok a Garamvölgyén.

Hosszu 4 év után részesült a Garamvölgye azon megtisztelő kitüntetésben, hogy a bolgárok nemes szivü lovagias királyát I. Ferdinánd ő Felségét ismét körében ünnepelheti! Ő Felsége fenséges gyermekei és fényes kisérettel bátyja Fülöp herczeg ő kir. Fensége történelmi nevezetességü ősrégi pohorellai kastélyába szállt meg és onnan intézi szokásos kirándulásait a szeretett Garamvölgyének vadregényes helyeire. Kiséretében vannak a fenséges családon kivül Sztojanov alezredes, Kurtuklieff őrnagy szárnysegédek, Hikis Antal magyar ezredbeli hadnagy és Veich Ede titkárok és még számosan.

Ő Felsége garamvölgyi tartózkodásának fénypontját képezte, gyermekeinek Eudoxia és Nadesda kir. herczegnők és Czyrill preszlavi herczegnek szeptember 14-én a pohorellai udvari templomban dr. Párvy Sándor szepesi püspök ő nagyméltósága által nagy és fényes papi segédlet mellett történt megbérmálása.

Mintha a természet is ünnepelni kivánt volna, gyönyörü napfényes meleg idővel emelte ezen páratlan mesés fényü lélekemelő ünnepély fényét és lefolyását.

Pontban 10 órakor az összes harangok zugása jelezte, hogy a menet megindul a királyi kastélyból a parkban lévő igazgatói lakban tartózkodó szepesi egyháztejedelem dr. Párvy Sándor ő nagyméltóságáért! A menet élén haladt a papság, előlvive a püspöki pásztor botot, majd utánna következtek a bérmálandó fehérbe öltözött, fehér fátyol és fehér koszorukkal feldiszitett kir. herczegnők Cyrill preszlavi herczeg karján, kinek szintén fehér koszoru volt karjára tüzve, igazán angyali jelenségek voltak! A menetben következett ő felsége a bolgárok királya 11-es magyar huszár ezredének ezredtulajdonosi disz egyenruhájában, mellén az aranygyapjas rend és Szent István rend nyaklánczával, a saját Cyrill és Method legmagasabb rendjelével, — melyet csakis keresztény uralkodók kapnak. A menetben következtek ő császári és királyi fensége Clotild főherczeg asszony, fején magyar pártával és leánya Erzsébet főherczegnő, Fülöp herczeg ő kir fensége gyalogezred tulajdonosi disz egyenruhájában, valamint fia Lipót herczeg ő kir. fensége huszár századosi diszegyenruhában. Sztojanov alezredes és Kurtuklieff őrnagy szárnysegédek pompás disz egyenruhájukban és a kiséretnek többi számos kiválóbbjai.

A menet a diszbe öltözött herczegi uradalmi erdészeti és vasgyári tisztikar sortala között haladt. A püspök ő nagyméltósága lakásáig és aztán ő nagyméltóságával a nagyszámu közönség sortala között az udvari templomba ment, hol az érkezőket az ezen alkalomra alakult és összetanult vegyes négyes kar gyönyörü éneke fogadta. Ezen énekkar szolgáltatta a mise alatt, — melyet ő nagyméltósága celebrált — a szép egyházi énekeket, melyekről ő Felsége elismerőleg nyilatkozott.

A mise végeztével kezdődött a bérmálási szertartás! A püspök ő nagyméltósága elsősorban magyar nyelven üdvözölte ő Felségét a bolgárok királyát és megköszönte azon magas kegyet és kitüntetést, hogy fenséges gyermekei megbérmálásával őtet tüntette ki, majd ismét német nyelven gyönyörü beszédben méltatta a tulajdonképeni ünnepély értelmét és jelentőségét.

A bérmaszülők: Clotild főherczeg asszony és Erzsébet főherczegnő, valamint Fülöp herczeg ő kir. fenségeik voltak! A bérmálásban Eudoxia herczegnő Clotild, Nadesda herczegnő Erzsébet, Cyrill preszlavi herczeg pedig Fülöp Ágost nevet kaptak.

A bérmálás bevégeztével könnyekig megható jelenet volt, midőn a bolgár király ő Felsége a templomban sajátkezüleg tüzte fel bátyjának Fülöp herczeg ő kir. fenségének mellére a Cyrill és Method legmagasabb bolgár rendjelét, — melyet eddig csakis ő Felsége a magyar király és az orosz czár viselnek.; — s melyet ő kir. fensége meghatva kézfogással köszönt meg.

A bérmálás bevégeztével a menet ugyanazon sorrendben mint jövet, visszakisérte az egyháztejedelmet lakására és ő nagyméltósága lakása előtt a parkban a herczegi erdészeti és vasgyári tisztikarnak minden egyes tagja valamint Tomory Géza járási főszolgabiró egyenkint be lett mutatva Clotild főherczegasszonynak és leánya Erzsébet főherczegnőnek. A bolgár király ő Felsége pedig a herczegi erdészeti és vasgyári tisztikar minden egyes tagját megszóllitás, beszélgetés és kézfogás által tüntette ki és köszönetét fejezte ki a tisztikarnak gyermekei bérmálásánál történt megjelenésökért.

Ő Felsége a bolgárok királya ezután a püspök ő nagyméltóságának sajátkezüleg adta át a bolgár nemzeti rend nagykeresztjét a gyémántokkal, valamint dr. Kheberich Márton pápai prelátusnak a Szent Sándor rend közép keresztjét a gyémántokkal.

Tomory Géza járási főszolgabirót, ki a közrendre ügyelt fel, ő Felsége több izben tüntette ki megszóllitás és beszélgetéssel, ugyszintén Galotti Miksa vasgyári igazgatót is, kinek nejét egy gyönyörü nyakékkel lepte meg.

1 órakor volt az udvari ebéd, melyen 26-an vettek részt és ahoz a közigazgatás részéről Tomory Géza jb. főszolgabiró, a herczegi uradalom részéről Galotti Miksa vasgyári igazgató, Hering Samu erdőtanácsos, valamint az ünnepélyen közremüködő 3 róm. kath. lelkész Gazdik Károly esperessel voltak meghiva.

Az ebédnél a társalgás egészen fesztelenül magyar nyelven folyt és ő Felsége annak tartama alatt többeket leereszkedő szivességgel tüntetett ki megszóllitással, beszélgetéssel, mindenkihez volt egy-egy lekötelező szava.

A 4-ik fogásnál a pezsgő felszolgálásakor ő Felsége gyönyörü magyar kiejtéssel a következő tósztot mondotta:

„Főtisztelendő püspök ur! A midőn szerencsés lehettem itt Pohorellán bátyám Fülöp herczeg vendégszeretetét élvezni és szeretett nővéremet ő cs. és kir. fenségét Clotild főherczegasszonyt és unokahugomat Erzsébet főherczegnőt a mi szeretett Garamvölgyünkben viszontláthatni, nagy örömemnek adok kifejezést a

---

mint távozása alkalmával nagy kitüntetéssel bánt, s igy Sztropkón is kétszeri ott ebédelése alkalmával Malonyay főszolgabirót és nejét az ebédnél vendégül látta s több izben fejezte ki a boldog főszolgabirónénak is hálás köszönetét a sok figyelemért, melylyel az ott tartózkodását kellemessé igyekezett tenni.

Végül megajándékozta a főszolgabiró nejét egy oly remek, gyémántokkal ékitett karpereczczel, melynek értéke 1500—2000 korona körül van.

Alkalmam volt látni ezen mesés ékszert, s igy volt módomban meggyőződni annak óriási pénzértéke felől. A boldog tulajdonosnő azonban emellett annak óriási erkölcsi értékét bizonyára fölé helyezi a pénzértéknek. Ami nagyon természetes is.

Gyönyörü látvány volt Felsővizközön a lefuvás után tartott búcsúebéd.

A kinai, japán, perzsa, török, szerb, bolgár, román, orosz s egyáltalán valamennyi állam katonai attaséja az ő saját nemzeti egyenruhájában kápráztató gyönyörü látványt nyujtott.

Jelen voltak itt: Conrád vezérkari főnök, Frigyes, Lipót Szalvátor és Jenő főherczegek, az önkéntes magyar és a szintén önkéntes osztrák automobil-testület tagjai és az egész vezérkar.

Délután és éjjel valamennyien automobilokon hazautaztak.

Az automobilokat, motoros biczikliket, közönséges kerékpárt ezen hadgyakorlaton használtak először óriási mértékben.

Léghajókat és repülőgépeket a rendkivül hegyes-völgyes és roppant sürü erdők miatt nem lehetett használatba venni.

Roppant érdekes látvány volt az is, midőn egy-két század gyalogság biczikliken négyesével, rendes beosztásban karikázott el az ember orra előtt. Azonban mint már emlitettem is, a szegény kerékpáros bakák bizony rendkivül megerőltető munkát végeztek s általában oly rosszul néztek ki, hogy szánalom volt őket látni.

A csapatok élelmezése azonban kielégitő volt. Rendkivül sok mozgó konyha, illetve mozgó tüzhely volt használatba véve, s ezen tüzhelyeket a csapatok után vontatva, a menetelés közben főt a leves, a hus, s midőn a legénység pihenőre megállt, rögtön osztották ki a levest és hust. A hol ily mozgó tüzhely nem volt kéznél, elmaradt, vagy mások miatt nem jöhetett a legénységgel, ott konzervet kaptak a katonák. Egy ily huskonzerv doboz tartalma körülbelül 250 gramm, s forró vizbe téve a bádogdobozt mig jól átmelegszik, kész az elég jó pörkölt hus.

A három napi záró hadgyakorlat alatt a legénység dupla menázsit kapott.

Reggelire feketekávét, s egy másik feketekávé adagot a kulacsba kaptak szomjuoltásra. Mert ez a kávé kivonat — frank-kávé nélkül — sokkal jobb szomj-oltó, mint akárminő viz. Természetes azonban, hogy a legénység általában az egész hadgyakorlat ideje alatt rendkivül sokat szenvedett a vizhiány miatt és hozzá még a nyomorult lakosság ugyszólva mindenütt még vizet sem akart az agyongyötrött csapatoknak nyujtani.

Ebédre huslevest és hust, vacsorára szintén huslevest és hust kaptak a 3 napi főgyakorlat alatt.

Általában enni kapott a legénység eleget, s a csapatok e miatt nem is panaszkodtak.

Az augusztus 20 tól tartó örökös gyakorlatozás, továbbá a nagyon szegény vidék és a vizhiány volt az oka a legénység rosz egészségi viszonyainak.

A lefuvás után az eperjesi, kassai és szepességi hadtesteket Bárttára, a többit pedig Mezőlaborcz és Homonna felé menetelték s ezen állomásokról vitte őket végre a rengeteg katonavonat hazafelé.

Sztropkón keresztül 15-én, 16-án egész nap, egész éjjel vonultak a gyalogos, lovas és tüzérezredek. Szerencsétlenségre épp ekkor változott esősre az idő s szegény emberek, állatok amugy is agyongyötörve alig birtak vánszorogni a nagy sárban. S midőn automobilunk elhaladt közöttük, sóvárogva és keserves szemekkel néztek ránk ugy a tisztek, mint a legénység. Valamennyinek arczáról leritt a nagy szenvedés. Mert pl. midőn az éjszaka az uton érte őket, s a fáradtságtól a puszta földre dőltek aludni minden sátorállitás nélkül és éjféltájban elkezdett esni a nagy eső, ugy bőrig áztak, hogy csurom viz lett rajtuk minden. Legokosabb dolog volt tehát abbahagyni az alvást és neki vágni a további menetelésnek, igy azután a fáradság által produkált testi meleg némileg ellensulyozta a külső nedvesség hatását.

*

Meg kell, hogy emlékezzek még azokról a kémfogdosásokról is, melyek közül a fontossabbiknak szemtanuja is voltam.

Az első kémfogás ugy történt, hogy a Schreiber-féle sztropkói nagyvendéglőbe pinczérnek szándékozott beajánlkozni Ladomirszky Tivadar állásnélküli pinczér.

Midőn a postai automobilból kiszállt, az ott leskelődő titkosrendőrök elfogták s mivel igazolni nem tudta magát, 2 csendőr segitségével a községházára kisérték be a kézzel-lábbal tiltakozó embert. Most ugyanis minden idegen gyanus volt s ha igazolni nem tudta magát, rögtön vitték be.

felett, hogy nagyméltóságod olyan szives volt ide fáradni és gyermekeimet a bérmálás szentségében részesiteni.

Gyermekeim rendkivül örvendenek a mai napnak, a szentkereszt felmagasztalásának ünnepén, mert ez feledhetlen emlék marad nekik és mindnyájunknak.

Fogadja nagyméltóságu püspök ur hálatelt szivemből meleg köszönetemet, mely után emelem poharam gyermekeim szeretett püspökére, a szepesi egyháztejedelem és családunk egészségére Éljen! Éljenek!"

Ezen remek beszéd után a püspök őnagyméltósága valóban szivhez szóló szavakkal köszönte meg a bolgár király ő Felsége iránta tanusitott kitüntető leereszkedését és éltette ő Felsége a bolgár királyt, ő Felségét a bolgár királynét, a fenséges gyermekeket és az egész fenséges Coburg-családot, mely jó kivánság a jelen voltak mindegyikének lelke mélyéig ható viszhangra talált! Éljenek!

Ebéd végeztével ő Felsége a közremüködő garamvölgyi 3 plébánosnak sajátkezüleg adta át a bolgár nemzeti rend koronás lovagkeresztjét, Cyrill Preszlav herczege pedig arany emlékérmeket adott a szertartást végző lelkészeknek.

Ő Felsége a herczegi tisztikart és azok nejeit Krajcis Bertalan titkár lakásán látta el pezsgős hideg bufettel, melyen mintegy 60-an vettek részt és éltették ő Felségét ki leereszkedő kegyességével mindnyájokat kitüntette.

Ezzel véget ért ezen valóban gyönyörü fényes ünnepély, annak emléke azonban felejthetetlen marad mindnyájunk szivében és lelkében, mindig hálatelten fogunk visszaemlékezni azon perczekre, melyeket ő Felsége a bolgárok királya Felséges családjával szeretett Garamvölgyén eltölteni kegyeskedett! Csupán az keltett fájó érzést lelkünkben, hogy ő Felsége a közel jövőben uralkodói kötelesség érzetéből eltávozik bolgár nemzetéhez és elhagyja szeretett Garamvölgyét! A viszontlátásig!

Éljen sokáig a bolgárok nemesszivü levagias királya!

* *T . . . y.*

Ez időszerint *Fülöp* kir. herczeg koháryházai és pusztamezői kastélyaiban vendégként tartózkodnak: *Albert Eduard* Coburg-gothai uralkodó kir. herczeg nejével, báró *Jungenfeld* szolgálatot tevő kamarással és von *Minkvitz* fővadászmesterrel, *Günter* Schlesvig-holsteini kir. herczeg nejével, *Fülöp* kir. herczeg leányával: *Dóra* kir. herczegnővel és von *Marekóvszky* udvarhölgygyel. A házi gazda *Fülöp* kir. herczeg és fia: *Lipót* kir. herczeg nagy udvari személyzettel.

Albert uralkodó kir. herczeg vármegyénk fő- és alispánját személyesen megismerni óhajtván, f. hó 20-ára magához kérette őket.

Bornemisza László főispán gyengélkedvén, sajnálattal a magas meghivásnak eleget nem tehetett és táviratilag mentette ki magát. *Lukács* Géza alispán azonban a jelzett napon, a pusztamezői kir. herczegi kastélyban kihallgatáson jelentkezett.

A kihallgatás d. u. 1 órára volt megállapitva, ezt megelőzőleg azonban az alispán *Fülöp* és *Lipót* kir. herczegeknél tisztelgett festői diszmagyarban. 1 órakor fogadta az alispánt a fiatal 28 éves rendkivül szinpatikus és kedves uralkodó herczeg bájos fiatal nejével. Az uralkodó herczeg igen dicsérte Gömör szépségeit és nagyon érdeklődött a megyei viszonyok felől és rendkivül jólesett neki, hogy az alispánt megismerhette. Kihallgatás után az alispán hivatalos volt az udvari ebédre is, mely nagyon kellemesen folyt le és a megyei viszonyok körül forgott a társalgás részint magyar, részint pedig német nyelven; mert az uralkodó herczeg nem birja nyelvünket.

A magas vendégek hosszabb ideig fognak a regényes vidéken tartózkodni, s szarvasokra és medvékre vadásznak.

Ferdinánd bolgár király, a trónörökössel és családjával, a szepesmegyei püspökházai vadászkastélyban tartózkodik jelenleg.

Dicsérettel kell megemlékeznünk *Tomory* Géza jbli főszolgabiróról, *Galotti* Miksa vasgyári igazgatóról és a herczegi erdészeti személyzetről, a kik nagy figyelemmel és körültekintéssel igyekeznek a magas vendégek ottani tartózkodását kellemessé tenni.

Széljegyzetek.

Legelőször is vargakötények, csiriz és bőrszag ütötte meg orrunkat, midőn a tömeg a forumra ért. (T. i. Rómában vagyunk.) A vargák mellett szakácsok, mészárosok és halkereskedők keltenek lármájukkal föltünést. Ide tartanak a csapszékek korcsmárosai, a szatócsok, a kézmüvesek és a földmivelők csapatai is; mindegyik beszél és kezével hadonáz. Egyenesen egy szószék köré tódulnak, mert a *jelöltek* itt mutatkoznak és a hirnök ebben a pillanatban hirdeti a gyülés kezdetét.

Most mutatkozik az első jelölt. Idős gigerlinek látszik. Frissen bokrétázott tógáját (köpenyét) gondosan simitja; a biborfodrokat rajta ujra kirakja és vörös papucsaival kényesen begyeskedik. Gúnyos kiáltásokkal üdvözlik őt.

„Nézd! Crepidatus, a papucshős" — kiált fölfelé egy szurtos varga. „Chlamydatus, köpenyhordó" — ordit egy másik. — „Jó, ha az embernek testvére van, a ki neki hiányzó fejének helyébe a magáét kölcsönzi" — bőg az előbbi s általános hahota támad erre az élczre.

„Miért bántod Antiochus legyőzőjét" — szólitja meg az előbbi vargát egy kicziczomázott uracs. — „Maradj váltóasztalod mellett. Uzsorásoknak itt nincs helye", — felel ez ujból vissza.

„Herkulesre — kiált az uracs — nem vagyok pénzváltó, kikérem magamnak. Én titkár vagyok . . ."

„Tehát egy tintanyaló — vág közbe a varga. Haha! Talán a városi kormányzónak irnoka? Ahá! Bizonyára szavazatvásárló? Mennyit fizet az úr egy szavazatért?"

Az uracs büszkén méri végig a vargát. „Én művelt ember vagyok és Minerva (istennő) tisztelője. De mily csőcselék és mily köpenyforgató fajzat vagytok. Amig *Africanus* spanyol és afrikai buzát osztogatott nektek potom áron, addig tűzbe mentetek érte, addig kétszer is megválasztottátok . . ."

— „Az idők változnak, viszonozta szárazon a második varga." Egy évtizeden át ő játszotta a legelső szerepet és úgy járt el, mintha az egész világ az ő intésétől függne. Önmagát Africanusnak és ezt az oktondit itt Asiagenesnek czimezte; de buzát és pénzt már régóta nem ád. „No meg, a hadi zsákmányokból óriási összegeket csúsztatott a saját zsebébe . . ."

„Ne sutor ultra crepidam!" — utasitja rendre az uracs a vargát. (Vagyis: varga maradj a kaptafánál.) „Ehhez te nem értesz ficzkó."

„Ohó — viszonozá ez — tollrágó barátom, a te tintanyaló lelked is csak az apró tolvajokat juttatja az akasztófára . . ."

„Ficzkó! kezdesz gorombáskodni. A nagy Asiagenes nem rendel czipőt bűzös műhelyetekből és azért, ugye azért haragusztok?"

„Római férfiu — viszonzá büszkén egy másik varga — nem varr görög asszonynak papucsot gyöngyfüzővel és nem sző görög palliumot (átalvető ruha) férfiak számára."

„De hogy is mondta M. Porcius? — folytatta egy másik varga. *„A ki a nemestől lop ruhát, börtönbe vándorol. A ki a polgároktól*

Szegény Ladomirszkyt csak másnap engedték szabadon, a mikor megjött a kassai rendőrség megnyugtató informácziója.

A második eset már sokkal érdekesebb volt s véletlenül épp szemtanuja voltam.

Ugyanis Bártfa felől érkezett a harcz területére egy vörös automobilban 2 férfi egy nővel.

A csendőrség megfigyelte, hogy ezen automobil utasai feltünően erőssen látcsövezik az egész terepet, a csapatok mozdulatait s közbeközbe jegyezgetnek.

Észrevették még azt is, hogy ezen automobil a számát cserélgetni szokta. Már magában véve ez is elég gyanus körülmény.

Távirati alarm folytán azután az összes csendőrőrsök igyekeztek a vörös autót elcsipni. Ez azonban csak Sztropkón sikerült.

Délelőtt 12 óra előtt megjelent a vörös automobil a községben és keresztül akart a falun rohanni. A csendőrök azonban sipjellel figyelmeztetve egymást, egy 2 emberből álló csendőr járőr az automobil elé állt és szuronyos fegyverét lekapva, a szembehaladó automobilra czélzott.

Az auto vezetője látva a veszélyes helyzetet, megállitotta az autot. Erre már összesereglett egy egész csapat lovas és gyalogos csendőr, akik a sipjelzést meghallották, s körülvéve az automobilt, igazolásra szólitották annak utasait.

Én magam is rögtön odarohantam s láttam, hogy a férfiak nagy zavarban vannak és semmiképp nem akarják megnevezni magukat. Mikor azután a csendőrök elfogással és elzárással fenyegették meg őket, bevallotta az egyik, hogy ő Dumilow Miklós alezredes, s Oroszországban Kiew-ben a hadiiskola hadtörténelem tanára. Társa mint az ő szolgája szintén igazolva lett s a nőt mint feleségét igazolta, a kivel állitólag épp nászuton van.

Podgyászait Kassán hagyta hátra, s ezért kellő csendőri fedezet mellett mindnyájukat Kassára kisérték s ott podgyászukat megmotozták. Mivel itt semmi gyanusat nem találtak, a katonai hatóság intézkedésére szabadon bocsátották őket.

Az alezredes és társai elfogása után a katonai körökben nagy lett a megütközés, mert hisz nyilvánvaló, hogy épp azért tulajdonitanak oly roppant nagy jelentőséget az ezidei hadgyakorlatoknak, mert az országnak éppen azon része ez, a hol egy esetleges orosz inváziónak lehet a területe s a merre épp 1848-ban is (duklai szoros!) az oroszok egyes csapatai beözönlöttek.

A nem rég mult boszniai foglalásunk alkalmából azután látta a legfőbb hadur és a hadvezetőség, hogy az oroszok készek egy második bevonulásra is, a melynek azonban már nem látná hasznát a dinasztia. S tényleg csak Németország erélyes közbelépése mentette meg a monarkiát a háborutól.

Ezért választották ki — nagyon helyesen — minden áron az országnak éppen ezt a részét a nagy hadgyakorlat területéül.

A hivatalos orosz katonai attasé, ki a többi attaséval együtt jelen volt mindenütt és láthatott mindent, roppant zavarba jött, midőn tőle ő fensége szemrehányó hangon kért felvilágositást. Mentegetődzött, hogy ki van zárva a kémkedés esete s azzal érvelt, hogy hisz a mit ő — a hivatalos katonai attasé — látott, az ugyis sokkal több mint a mit annak az alezredesnek volt alkalma tapasztalnia.

Ő fensége elfogadta — látszólag — az érvelést, de mégis észre lehetett venni a külömbséget a német katonai attaséval és az orosz attaséval való bánásmódja között.

A német katonai attaséval addig is, de azután még inkább feltünő szivélyességgel és feltünő sokat társalgott a trónörökös.

*

Bártfán, de még leginkább Mezőlaborczon és Homonnán a pályaudvarokon még mindig, — a lefuvás utáni 4 napra is — óriási a forgalom. Egyes csapatok még mindig érkeznek Sztropkó felől, ugy a losonczi 25. gyalogezred is még 18-án is masirozik Homonna felé. Homonna utczáin állnak sorba az ágyuk is, a pályaudvar telistele van a rengeteg katonai podgyásszal. Szekerek, az utászok fölszerelése, mozgókonyhák, tábori fekete-sárga postakocsik, mind óriási mennyiségben vár az elszállitásra. A legénység pedig alig várja, hogy elhelyezkedhessék azokban a kocsikban, melyekben rendes körülmények közt csak lovakat vagy egyéb teherárut szoktak szállitani, a mely kocsik azonban most az ő számukra várva-várt pihenőt nyujtanak, és bár sápadtan, agyongyötört testtel, de mégis elég vigan gyujtanak rá a nótákra és biztatják egymást, hogy: hej pajtás ne busulj, haza megyünk már. Egy része tényleg haza megy. A rezervisták és nemsokára utánuk a 3 évesek. A többi azonban még boszusan, dühösen konstatálja, hogy neki még egy éve vagy két éve van hátra, s még lehet szerencséje egy ily nagy gyakorlathoz.

Ebbe azonban — mit tegyen egyebet — szintén belenyugszik, s legfeljebb azzal könnyit egy kicsit a lelkén, hogy vagy káromkodik vagy nótázik egyet.

S ha hazajut falujába, egész télen át van mit mesélnie a megtörtént és meg nem történt kalandokról és hátborzongató véres adatokkal szolgálni az északi, galicziai hadtest legyőzéséről.

Ma —

milliókat lop, aranyba és biborba öltöztetik. De ezt a milliós tolvajt nem is visszük be holnap, ha mindjárt fejed tetejére állsz is . . ."

Ebben a pillanatban jelt adott a kikiáltó a gyülés megnyitására. Általános csend. Petilius néptribun, a gyülés összehivója föllép a rostrára. Rövid megnyitó beszédében a gyülés czélját fejtegette és azután átadta a szót a körülálló jelölteknek.

Tetszéskiáltás és taps között föllép a szószékre egy vöröshajú csunya férfiu, M. Porcius és igy kezdi:

„Nincs szükségem szószaporitásra, polgárok. Ismeritek programmomat. A mi hirnökeink szétvitték azt az összes negyedekbe. En és jelölttársam, megtettük körutainkat mindnyájatoknál, minden egyesnek kezet adtunk atyáink ősi szokása szerint.

A ti gyüléseiteken fölolvastattak a mi ajánló leveleink. A köteles lakomákra meghivtunk titeket; az osztók (a hivatal és pénzosztók) megtették kötelességüket.

Köszönöm, hogy ily számosan jöttetek el, maradjatok mindnyájan a városban és holnap még számosabban jöjjetek. Mert a választási küzdelem heves lesz.

Ha ti engem és társamat megválasztotok, akkor egyesült erővel a római népet nagy rostálással megszabaditjuk a vérszopóktól és a milliós tolvajoktól. Az ujabb terheket, melyek koldusbotra juttatnak benneteket, eltöröljük, a régi erkölcsöket visszaállitjuk.

Legtöbb gondunk lesz a béke megszilárditása, a *helyes igazságszolgáltatás, az uzsorások kiirtása, a kereskedelem és a földmivelés emelése.* És széttiporjuk mindazt, aki elég vakmerő utunkba állni."

E beszédre nagy tetszés vihar reszkettette meg a levegőt.

*

Az olvasó bizonyára azt véli, hogy ez a gyülés a jelen korból van véve és talán hü leirása egy modern népgyülésnek.

Pedig épen kuriozitásból akarom felemliteni, hogy ez a gyülés két ezer évvel ezelőtt, Krisztus születése előtt 180 évvel zajlott le Rómában . . .

Szinház.

Szinészeink folytatólag a következő darabokat mutatták be:

Szombaton, szept. 16-án Bródy Sándor „A medikus" 3 felvonásos életképét adták elő. A darabban kétségkivül tulzások is fordulnak elő és az első felvonás vetkőzési jelenete nem fiatal leányoknak való s amugy is jobb lenne spanyolfal mögött végezni, mint egészen nyiltan. Egyébként Bródy Sándor szelleme nyomta rá erőteljes bélyegét az egészre és a pesti diákéletnek hü rajza a reális valóság alapján. A medikust egy uj szinész *Nagy* Sándor alakitotta s első föllépése nagyon jó benyomást tett. Intelligens, ügyes megfigyelőnek látszik. *Harsányi* nagyon jó jelenitést mutatott be a főorvos szerepében, egészen természetesen, gondos tanulmánnyal. A női szerepekben *Kovács* Margit, *Lenkefi* Icza és *Horváth* Mariska voltak a fők. *Kovács* müvészetét már eddig is eléggé ismertük s most ismét egy tökéletes alakitást mutatott be. *Lenkefi* Icza arról győzött meg bennünket, hogy neki fő ereje a komoly, érzelmes szereplés. Ezen a téren fog ő még nagyobb babérokat is aratni. *Horváth* Mariska is kedvesen, megnyerően játszott. Igen kedves megjelenés volt a kis Márkus Tilike. *Korda, Földes, Vizy, Deák, Hajdutska* igen ügyesek voltak s *Derenghy* szabója szintén kitünő alakitás volt.

Vasárnap 17-én „Luxemburg grófja" került szinre kevés közönséggel, mert a darabot nagyon ismerik. A szereplők azonban pompásan adták elő a darabot, különösen *Csáky* grófné volt elemében, ő két szép nagy csokrot is kapott. Nagy Gyulával való táncza különösen frenetikus tapsokat aratott s végnélkül ismételték a „gimbelem" nóta mellett. *Szécsy* Emma adta Angelát s igen temperamentumos, ügyes volt és csengő hangja jól hallatszott. *Derenghy* és *Korda* kitünően domboritották Bazil herczeg és Luxemburg gróf szerepeit. A többiek játéka harmonikus volt s a zenekar precziz játéka is sok dicséret érdemel.

Héttőn 18-án az „Iglói diákokat" ismételték meg szépszámu közönség előtt s a szereplők játéka is nagyon sikerült. A csaplárost Aldori helyett *Nagy* adta s a gimnáziumi direktor személyében történt változás.

Kedden Móricz Zsigmond „Falu" czimü életképe került szinre. Az érdekes népies életképben *Mezey* direktor pompásan adta a falusi papot, *Harsányi* a tanitót, *Korda* a jegyzőt, *Derenghy* a juhászt, *Márkus* a birót. *Szabó* Irma kettős szerepében kiváló alakitást nyujtott. *Reviczky* Etel, *Kovács* Margit is kitünően alakitott. Földes játéka is rokonszenves volt.

Szerdán 20-án, gróf *Csákyné* Barna Manczi jutalomjátékául a „Dollár-királynő" került szinre. Szépszámu, lelkes közönség, tömérdek virág, a szereplők részéről nagy igyekezet, a kevés hanganyag mellett jó összjáték, tömérdek virág, sok taps és kihivás, ez volt az estén a „helyzet signaturája." A jutalmazandó igen kedves volt, toilettjei izlésesek, szépek voltak, de mintha nem lett volna eléggé disponálva. Nagy Gyulával előadott kettősét éjtélig is elhallgatták volna. Az ensemble igen jó volt, a zenekar kitünően müködött. *Deák* Kornél, *Korda* Sándor, *Nagy* Gyula, *Földes* és *Hajdutska* élvezetes alakitást mutattak be. A jutalmazandó gróf Csákyné Barna Manczin kivül *Szécsy* Emma, *Reviczky* Etel, *Nemes* Bella jeleskedtek. Általában el lehet mondani, hogy egyike volt a legsikerültebb előadásoknak.

Csütörtökön, szeptember 21-én „Karenin Anna" került szinre kevés közönség előtt. Az előadás jól sikerült, kivált *Szabó* Irma játéka az erős drámai jelenetekben fenséges volt. *Nagy* Sándor is mélyen áttanulmányozta Vronszky jellemet. *Harsányi* Karenin Ivánja sikerült alakitás volt. Igen kedves, bájos jelenség volt még a kis *Márkus* Tilike, akit a közönség tapsokkal ünnepelt. A játék egészben harmonikus benyomást tett.

Pénteken a „Csók-királyt" ismételték igen kisszámu közönség előtt, de jó játékkal és *Szécsi* Emma feltünően csengő hangjával.

Szombaton, 23-án *Lenkeffy* Icuka jutalomjátékául „A kis lordot" adták elő.

Vasárnap, 24-én „Nőemancipáció" czimü énekes bohózat kerül szinre.

Hétfőn „Az ártatlan Zsuzskát" adják, kedden a „Találkozás" czimü szinmüvet s azután még egynehány darabot.

Miután már csak néhány napra terjed Mezey társulatának itteni időzése, felhivjuk a közönséget, hogy a derék társulatot a hátralévő idő alatt érdeme szerint nagyobb pártolásban részesitsék.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujitották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlitették, hogy ugy az előfizetést megujitani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenliteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT" kiadóhivatala.

Személyi hirek. *Samarjay* János, a helybeli ref. egyház főgondnoka nejével és *Czinke* István helybeli ref. lelkész, e hó 20—21-én Budapesten tartózkodtak és résztvettek a presbiteri világszövetség ülésein.

Krompecher Szilárd állategészségügyi felügyelő e hó 20-án városunkba érkezett és egy napi itteni tartózkodás után tovább utazott a járásokba, hogy állategészségügyünket beható vizsgálat alá vegye. — A szimpatikus fiatal felügyelő fő- és alispánunknál is tisztelgett s igen meg volt elégedve *Kertész* Lajos törvényhatósági állatorvos müködésével.

Dr. *Soldos* Béla megyei aljegyző, lapunk ügyes tollu belmunkatársa, folyó hó 20-án szabadságáról hazaérkezett.

A király adománya. Ő felsége a rimakokovai tüzkárosultak részére magánpénztárából 4000 koronát adományozott.

Áthelyezés. A helybeli ménteleposztály volt parancsnoka: lovag *Kneusel Herdlicska* Károly százados a budapesti központból a nyitrai ménteleposztály parancsnokává neveztetett ki.

Patronage kongresszus. A Kassán f. hó 17—19-ig lezajlott patronage kongresszuson városunkból *Bornemisza* László főispán, *Lukács* Géza alispán, *Szémann* Endre prépost-plébános és dr. *Kálniczky* Géza kir. törvényszéki biró vett részt. Jóleső érzéssel közöljük, hogy a gyülésen az az elv domborodott ki és győzött, a mit mi folyton hangoztattunk, hogy a gyermekeket lehetőleg a szüléknél, a nagyszüléknél és rokonoknál kell elhlyezni, nem pedig idegennél és hogy a gyermekvédelmi törvényt revisió alá kell venni. A kongresszus főispánunkat egyik alelnöki állásra is megválasztotta, a notabilitások sorában s a kassai püspök által az előkelőségek részére adott szükkörü diszebédre is hivatalos volt a főispán.

Szabadság. *Micheller* Andor főhadnagy a helybeli ménteleep osztálynál mult vasárnap három heti szabadságra utazott.

Egyházi hirek. *Erm* Józsefet, a mult hónapban idekerült rimaszombati káplánt a rozsnyói megyés püspök Andrássy Dénes gróf előterjesztésére kinevezte plebánosnak Krasznahorkaváraljára. Az uj plebánost nemsokára beiktatják uj állásába. Ő külömben Rozsnyón is müködött mint káplán és mint helyettes kórházi gondnok és mindkét állásában közbecsülést vivott ki. A plebániára képesitő vizsgálatot a napokban tette le Rozsnyón *Beliczky* Jenő salgótarjáni segédlelkész, a hittanári vizsgálatot pedig *Mázik* László rozsnyói segédlelkész, a ki rimaszombati földink.

Eljegyzés. Pelsőczi *Hámos* Árpád tornaljai nagybirtokos és neje báró *Uszlár* Elly kedves és bájos leányát: *Mariskát* a napokban jegyezte el dr. Sipeki *Balázs* Károly kassai kir. jogakadémiai kiváló képzettségü fiatal jogtanár. Az eljegyzési hir megyeszerte őszinte örömet keltett.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Végh* Vilmos dijtalan számgyakornokot a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez dijas számgyakornokká, *Gotthard* Bálint állandó dijnokot pedig dijtalan számgyakornokká nevezte ki.

Tüzoltó napok. Már előre jeleztük, hogy a tüzoltó napok országos keretben f. hó 24., 25. és 26-án fognak megtartatni. Városunkban is az intézőség mindent megtett és elkövet, hogy a tüzoltó napok, melynek eredménye az országos Tüzoltó Otthon javára fog beszolgáltatni, jól sikerüljön. Védnöknőnek *Farkas* Zoltán országgyülési képviselő és rimaszombati tüzoltóegyleti elnök-főparancsnok kedves és bájos nejét sikerült megnyerni, ki mellett egy lelkes és bájos hölgy gárda fog müködni és virágot árulni a nemes czélra. Ezen nemes hölgyek névsora: dr. *Soldos* Béláné, *Kubinyi* Izuka, *Illés* Ilona, *Keiszler* Agla és Mara, *Lukács* Margitka, *Szakall* Etuka. A hölgyek friss, üde szegfüveket fognak árulni ma d. e. 11 órakor az Erzsébet-téren, melyet *Vámossy* mükertész szállit. A gyüjtő urna az Erzsébet-tér egyik sarkán lesz felállitva, mely mellett *Farkas* Zoltánné és dr. *Soldos* Béláné urasszonyok fognak a jótékonyczél érdekében szorgoskodni. Ezen kivül a vasuti állomáson is egy diszbe öltözött tüzoltó fog a kereskedelmi miniszter rendelete folytán perselylyel gyüjteni. A tervezett mulatság, tekintettel a ma d. u. szüreti mulatságra, október hó 14-én fog megtartatni a polgári olvasókörben.

Halálozás. Dr. *Csernay* Dániel vármegyei tb. levéltárost, a hivatalos lap szerkesztőjét és teleségét mély gyászeset szomoritotta meg, amennyiben özv. *Szilágyi* Jánosné szül. Bontó Anna, dr. Csernay Dánielné szül. Szilágyi Erzsébet édes anyja f. hó 17-én 80-ik évében, özvegysége 37-ik évében Egyházasbáston hosszas szenvedés után elhunyt. A tisztes kort ért matróna halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése Egyházasbáston f. hó 19-én nagy részvét mellett ment végbe.

Esküdtszéki tárgyalások. A helybeli kir. törvényszéknél az esküdtszéki tárgyalások f. évi október hó 2—4-én fognak megtartatni.

Orvos-szövetség közgyülése. A gömör-kishontvármegyei fiók orvos-szövetség és orvos gyógyszerész-egyesület őszi közgyülését meghivás folytán f. hó 25-én héttőn Jolsván tartja, melyre a meghivók e hét elején szétküldettek. A gyülés a városháza nagytermében lesz délután 4 órakor s tárgyai előterjesztések, folyó ügyek, inditványok.

Tisztviselő választás a munkás pénztárban. A helybeli kerületi munkásbiztositó pénztár igazgatósága f. hó 17-ikén *Nagy* Sámuel alelnök elnöklésével rendkivüli ülést tartott, melyen a rendszeresitett tisztviselői állások betöltése képezte a tanácskozás tárgyát. Az előzetesen kiküldött bizottság a jelöléseket szabályszerüen megejtette s a választási aktus titkos szavazás utján történt. Az ülés elején felolvasták id. *Rábely* Miklós igazgatósági elnöknek elnöki és igazgatósági tagsági állásáról való lemondását tartalmazó levelét. Az igazgatóság egyhangulag azt határozta, hogy miután a levélben foglalt s a lemondás okát képező összeférhetlenség nem áll fenn s miután az intézmény élén 18 év óta nagy tudással, páratlan odaadással és buzgósággal müködő elnök lemondása a pénztárra nézve beláthatlan sulyos következményekkel járhatna, a lemondást nem fogadja el s küldöttségileg kéri fel id. Rábely Miklóst arra, hogy határozott formában kifejezett szándékától álljon el, nagy körültekintéssel és jártassággal betöltött tisztét vállalja el továbbra is s a mennyiben szükségesnek mutatkoznék, az igazgatóság testületileg reprezentálni fog a felsőbb hatóságoknál az elnök megtarthatása érdekében. Az elnök személye iránt kifejezett bizalom és ragaszkodás megnyilvánulása után kezdetét vette a választás. A számellenőri állásra megválasztották a pénztárnál már előbb is megelégedésre müködött *Csapó* Gyulát, az I. oszt. kezelői állásra a jelenleg is alkalmazásban levő napi dijast: *Kovács* Andort, a III. oszt. kezelő gépirói állásra: *Tomay* Erzsikét. A gyülés után küldöttség kereste fel id. *Rábely* Miklóst lakásán, kérve, hogy elnöki állását továbbra is tartsa meg. Ő azonban lemondásához ragaszkodik.

Elmaradt szüreti mulatság. A mult vasárnapra tervezett szüreti mulatság a kedvezőtlen idő miatt elmaradt. Délután kiderült ugyan, de hüvös volt s már az előkészületek is ugy történtek délelőtt, hogy bevárja a rendezőség a kedvező időt. A kiváncsi közönség pedig nagy számmal lepte el az Erzsébetteret és az utczákat, várva az érdekesnek igérkező felvonulást. A mulatságot ma vasárnap délután tartják meg.

Lenkeffy Ica a Vigszinház tagja. A bájos kis Lenkeffy Ica, ki mult évben városunkban kezdte meg felső leányiskolai tanulmányai befejezése után a szinipályát, ugyancsak gyors lépésekkel halad egy szép carriére felé. A szinházlátogatók jól emlékeznek a gyönyörü fiatal leány első szárnypróbálgatására, mikor mult saisonban a *Mezey* Kálmán kitünően szervezett társulatánál fellépett, s a bájos szinpadi jelenség lázba hozta a lelkes ifjuságot. Ez alatt az egy év alatt igen sokat fejlődött tudása, rutinja és gyakorlata, s most már egészen otthonos a szinpadon; fellépése biztos, játéka tetszetős, megjelenése igen rokonszenves. Érthető, hogy a Vigszinház igazgatójának tetszését egy csapásra megnyerte e héten a tehetséges fiatal leány s szerződtették a szinházhoz, hol már jövő héten fel is fog lépni. Lenkeffy Icuka tegnap — szombaton — a „Kis Lord"-ban lépett fel bucsuzóul az itteni szinházban. Gratulálunk neki a szép haladáshoz, s üdvözöljük az igazgatót is, kinek hathatós irányitása mellett ily rövid — de jó iskola után kerül az ország egyik legnagyobb szinpadjára a 15—16 éves fiatal leány.

Vasuti podgyászok őrzése. Több oldalról megnyilatkozott komoly panasznak vagyunk tolmácsai akkor, mikor a vasuti állomáson kiadott ujabb utasitás ellen felszólalunk. Köztudomásu, hogy eddig az átutazó, illetve néhány órát városunkban eltöltő utazók podgyászait az állomási épületben a málházó őrizetére bizhatták. Ez nagy könnyebbség volt az utasoknak, mert nem kellett czók-mókjaikat beczipelni vagy kocsin beszállitani a városba; tovább utazáskor átvehették a málházótól. Most ez egy szigoru rendelet folytán lehetetlenné van téve s a helybeli állomásfőnök, — ki az utazó közönséggel mindig figyelmes és előzékeny volt évtizedek óta, itt müködése idején panaszt rá nem hallottunk, — nem engedi a málházóknak a podgyászok őrizetbe vételét. Nem tudjuk, mi ennek az oka, de határozottan kárhoztatjuk az érthetetlen eljárást, mely egyenesen az utazók kényelme ellen irányul, sőt a város idegenforgalmát is hátrányosan befolyásolja, mert a Feled felől érkezők, kik tovább akarnak utazni, ha esetleg a városban bevásárolni valójuk volna, bizonyára inkább nem jönnek be, minthogy podgyászukat behurczolják a városba. Mindenesetre kérünk intézkedést ebben a dologban, mert az utasok felháborodását és megütközését jogosnak tartjuk.

Husipari kongresszus. Budapesten a mult vasárnap vette kezdetét az országos husipari kongresszus, melyen városunkból *Szabó* István mészáros és hentes jelent meg s a tanácskozásban tevékeny részt vett figyelemreméltó hozzászólásaival.

Tanulmányi kirándulás. A most lefolyt héten érdekes és tanulságos kirándulásban volt részük a rimaszombati főgimnázium tanulóinak. 41 tanuló kilencz tanárral Rozsnyóra utazott vonaton folyó hó 20-án; Rozsnyót megnézve Krasznahorkára mentek, a hol a képtárt s a várban levő gyüjteményeket és a Francziska mauzoleumot nézték meg. Krasznahorkáról elgyalogoltak Barkára, a hol az ifjuságnak Grünmann A. birtokos özvegye adott éjjeli szállást, a tanárokat pedig Nagy Imre plébános látta el vendégszerető házánál. Csütörtökön reggel a Szádelői és Áji völgyön át Tornára mentek, a hol vonatra ülve Jászóra utaztak. Itt az egész társaságot a premontrei kanonokrend fogadta igaz magyar vendégszeretettel s az impozáns épületet s a gyüjteményeket és a természeti szépségeket megszemlélve, másnap 22-én reggel vonatra ültek s estére értek haza Miskolczon átutazva. A kirándulást *Horváth* Zoltán tanár vezette.

Választmányi ülés. A Otthon társaskör választmánya f. hó 20-ikán este dr. *Cziner* Miksa elnöklésével ülést tartott, melyen 7 uj tagot vettek fel. Jugan Gusztáv elhalt választmányi tag felett részvétüket fejezték ki s elhatározták, hogy október 18-án több fővárosi kiváló zenei erő közremüködésével, helyi mükedvelők bevonásával érdekesnek igérkező müestélyt rendeznek.

Pót- és javitó érettségi. Nagyrőczén a kereskedelmi iskolában f. hó 20-án volt a pót- és javitó érettségi vizsgálat, melyen a vall. és közokt. miniszter képviseletében *Szüts* L. min. titkár, a kereskedelmi miniszter képviseletében pedig *Bánhegyi* I. min. titkár jelent meg. A jelentkezett 6 jelölt minden tárgyból, 6 pedig javitó vizsgát tett s valamennyien sikeresen tették le a vizsgát.

Ménvizsgálat. *Kozma* Ferencz alezredes, fogarasi ménesparancsnok f. hó 18—19-én városunkban tartózkodott s a helybeli méntelep osztálynál lévő lipiczai fajméneket megvizsgálta.

Tüzérek átvonulása. A losonczi 16-ik tüzérezred *Wagner* alezredes vezénylete alatt, tegnap érkezett városunkba a felvidéki nagy hadgyakorlatokról. Ugy a legénység, mint a lovak jó conditióban érkeztek haza. A magyar fiukon csak annyi a változás, hogy a nap barnára sütötte őket, a mi jól illik a piros hajtókához. Egy napi pihenés után tovább vonultak Losonczra.

Coburg Fülöp herczeg vasmüvei. Mult számunkban közöltük azt a szálló hirt, hogy Coburg Fülöp herczeg el akarja adni felsőmagyarországi vasmüveit s e részben az állami vasgyárakkal és a Rimamurányi vasmüvel is folynak tárgyalások. Most arról értesülünk, hogy a Coburg herczegi vasgyárak és bányák eladására vonatkozólag történtek ugyan kérdezősködések, tárgyalások is, befejezett tényekről azonban egyáltalán szó sincsen, különösen azért, mert a vasgyárak és bányák hitbizományi tulajdont képeznek és igy ezeknek esetleges eladásához a hitbizományi hatóságok és az összes agnátusok előzetes beleegyezése volna kieszközlendő, a mi ez ideig meg nem történt. Fülöp Szász Coburg herczeg birtokai adminisztrációjának fiára, Lipót herczegre való átruházásáról egyáltalában szó sincsen. A herczeg beutazta ugyan az egyes gazdaságokat és erdőhivatalokat, de csakis atyja megbizásából, hogy ezeket megismerhesse.

Öngyilkosság. *Lukács* József Szépbokorpusztai lakos, 19 éves legény folyó hó 17-én Osgyán község határában sziven lőtte magát s azonnal meghalt. Miután öngyilkosság esete forgott fenn, ennélfogva a hulla bonczolása mellőztetett.

Adomány. Sipeki *Balás* Lajos megyés püspök a dobsinai r. kath. leányiskolának háromezer koronát adományozott. A bőkezü adomány nagy örömet keltett a dobsinai hivek körében.

Nyugdijegyesületi választmányi ülés. A rimaszombati iparosok nyugdijegyesülete ma vasárnap (szept. 24.) délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében választmányi ülést tart, melyre a tagokat ez uton is meghivja az *Elnökség.*

Zene tanitás. *Hagelbauer* György, helybeli jóhirü zenetanár a tanitási órákat már megkezdette.

Betiltott búcsú. A Nógrádmegyei Mátra-Tiribes község határában fekvő Szentkutnál a szokásos búcsújárás — figyelemmel a koleraveszedelemre — hatóságilag betiltatott.

Jótékonyczélu mulatság. Kőhegy községben folyó hó 17-ik napján tánczmulatság tartatott a rimakokovai tüzkárosultak javára a körjegyzői lakban. A borus, esős idő nagy kárára volt a rendkivüli látogatottnak igérkező tánczmulatságnak, ennek daczára az estély fényesen sikerült és reggel 7 óráig volt együtt a kedélyes társaság. A mulatság tiszta jövedelme 165 korona. — Felülfizettek: B. G. 18 korona, Varga János 8 korona, Dlhányi István 3 kor., Csisko János, ifj. Barnai András, Weisz Jakab 2—2 korona, Toldy Miklós, Danis János, Kurek Pál, Maczko András, Csillag János, Rónya Sándor, Benda György és Ny. Kamó Sámuel 1—1 korona. A mulatság sikerében a főérdem *Boross* körjegyzőt dicséri.

A nyustyai szinház r. t. mint örömmel értesülünk rövidesen immár megalakulhat, amennyiben még csak 50—60 drb. részvény jegyzéséről kell gondoskodni. Az alapitók dicséretreméltó buzgalmát legszebben igazolja az eddigi részvényjegyzők következő névsora: Dr. Szontágh Vilmos, Molitórisz Zoltán, Fábián Béla, Pulen András, Klein Hermann, Berger Adolf, Szlovenszky Vilmos, Petrivalszky Gyula, Perényi László, Kleckner Kálmán, Breyer Ignácz, Demján Árpád, dr. Vitt Sándor, id. Institórisz Endre, Braun Zzigmond, Steiner Félix, Fried Kálmán, Figura György, dr. Figura Ákos, Boros Géza, Purjesz Ignácz, Valkó Arthur, dr. Hruska János, Müller Sámuel, Rásztóczky Pál, Nyustya község, Groszmann Rudolf, Tóth János, Zenovich Ármin, Birnstingel Aurél, Bader Rudolf, Weisz Ferencz, Schmeisz János, Oláh Miklós, Jakab Lajos, dr. Bleyer Leó, Palkovics Sándor, Király András, Csipka Károly, Lévai Izsó, Czövek Bertalan, Mikó János, Zalánffy Jenő, Hälbig Lajos, Strasser Béla, Bajor Sándor, Kemény István, Nyustyai Takarékpénztár, Takács János, Glózer Jenő, Szikora Ernő, Solcz Ádám, Mükedvelők, Mispál Frigyes, Müller Ármin, Thomka László, Boschanszky István, Blumenthal Bertalan, Fuchs Jenő, Letkovics Ferencz, Hesslein Jakab, Friss Ármin, Klein Oszkár, dr. Szelényi Jenő, Vitéz Dezső, Györffy József, Klinczkó István, Pásztor Imre, Weisz Manó, Mocznyi Pál, Spitz Lajos, ifj. Institórisz Endre dr., Keller János, Posta István, Frics Vilmos, Goldschmidt Simon, Rácz János, Ferkó János, Józsa A., Bodnár Zoltán, Szabó Gyula, Csiskó János, Feld H. József, Németh Ferencz, Orosz István, Krausz András, Hauenschild Vilmos, Heincz Aladár. Szinpártolók: Spieler Rezsőné, Franczisci Emil, Paulovics János és Gavora Károly.

Agyongázolt gyermek. F. hó 18-án Szentsimon községben elragadt két ló kocsival, a gazdája elmaradt a kocsiról, a két ló az utczán egy 5 éves kis leányt elgázolt. A szerencsétlen gyermek rögtön meghalt.

Katonaszökevény. A rimaszombati méntelepről szept. 1-én nyomtalanul eltünt Kokán János oláh memzetiségü közkatona. A szökevény bujdosott s eközben több lopást követett el. A tornaljai csendőrség azonban e hó 9-én elfogta özv. Tornallyai Dezsőné földbirtokosné szérüjében a kazlak között s átadta felettes hatóságának, ahol szökés s lopás miatt folyik ellene az eljárás. A lopott tárgyak is nála voltak s igy a kár megtérül.

Talált halott. Orlajtöréken egy ottani gazda csürében f. hó 19-én halva találták „Miso" nevü ottani kéregető czigányt. Külerőszak nyomai a hullán nem látszottak, eltemetése engedélyeztetett.

Agarász verseny. A Gömörmegyei Agarász-Egyesület október hó 7-én és következő napján tartja szokásos versenyét. A verseny kiirását, mely elé nagy érdeklődéssel néznek, közöljük. A Gömörvármegyei Agarász-Egylet elegyagárversenyét a dobrai tarlókon 1911 évi október hó 7-én tartja. Versenydij: tiszteletdij az I-sőnek és tiszteletdij a II-iknak. Nevezési dij: tagnak 10 korona, nem tagnak 20 korona; nyertes agár után tagnak 20 korona, nem tagnak 30 korona. A verseny az Országos Agarász-Szövetség verseny és itéleti szabályai szerint lesz lefutva. A birói tisztet *Farkas* Géza cs. és kir. kamarás, honvéd huszárkapitány ur fogja ellátni. Összevetés az elnök vagy egy igazgatósági tag és a titkár jelenlétében október hó 6-án este ½11 órakor nyilvánosan ejtik meg a „Hungária-szálloda" éttermében. Nevezni alulirott titkárnál 1911. évi október hó 6-áig Rimaszombatban, a főisp. titkári hivatalban lehet. A verseny a dobóczai vasuti őrháznál d. e. 9 órakor veszi kezdetét. — Az agarászatot ,október hó 6-án este ismerkedési estély előzi meg. 7-én pedig társas vacsora lesz a „Hungária-szálloda" nagytermében. Rimaszombat, 1911. évi szeptember hó 9-én. *Putnoky* Móricz, elnök. *Gundelfingen* József, titkár. Lakás és istálló iránt a „Hungária-szálloda" vendéglőse intézkedik.

Lemaradtak a vonatról. Ujpál József és Lassan Pál tornaljai lakosok 1911. január 30-án a hisnyóvizi állomásról Pelsőczre akartak utazni. Utközben azonban eliddogáltak és az orruk előtt ment el a vonat. Fel akartak kapaszkodni a mozgásban levő vonatra, de a vasuti személyzet ezt megakadályozta. Erre az ittas atyafiak az állomáskezelő irodájába hatoltak és vele gorombáskodni kezdtek, mire ez a málházóval és egy őrrel ki akarta őket vezettetni. Ujpál József és társa azonban nem hagyták magukat, hanem bottal alaposan helyben hagyták a vasutiakat. A rimaszombati ügyészség magánlaksértés büntette és hatóság elleni erőszak miatt emelt vádat ellenük. A főtárgyalás f. hó 13-án volt s a törvényszék hatóság elleni erőszak miatt 14—14 napi fogházra itélte a vasutról lekésett embereket. Az itéletben az ügyész és a vádlottak is megnyugodtak.

Nemesség igazolás. *Simon* János nógrádmegyei levéltárnok, a nemesség igazolásához szükséges és fontos adatokat tartalmazó munkát adott ki. A munkát és az alább közölt előfizetési felhivást ajánljuk a közönség figyelmébe. „Előfizetési felhivás. Folyó 1911. évi szeptember hó végén egy családtörténeti munkám jelenik meg, melynek czime: Nemesi iratok és czimeres pecsétek Nógrádvármegye levéltárában. (1500 nemes család betüsoros névjegyzéke) Ezen müben felsorolom azon családokat, melyeknek nemesség igazolása (kihirdetés, bizonyitvány), nemeslevele vagy czimeres pecsétje Nógrádvármegye levéltárában feltalálható. Magyarország ezen egyik leggazdagabb vármegyei levéltárában természetesen nemcsak Nógrádmegye, hanem az ország csaknem valamennyi vármegyéje, különösen a Felvidék családainak nemességére, előnevére és czimerére vonatkozólag őriztetnek hiteles adatok, melyek eddig legnagyobb részben ismeretlenek voltak a családtörténészek és magánkutatók előtt. A több mint ezerötszáz családot felölelő munkámat szives figyelmükbe ajánlom az érdekelteknek s a genealogia és heraldika kedvelőinek. A munka előfizetési ára 2 korona, melynek előzetes beküldése esetén a füzetet bérmentve küldöm meg. — Balassagyarmat, 1911. szept. 20. Tisztelettel

Simon János, Nógrádvármegye levéltárnoka.

A vármegyei Gazdasági Egyesület f. évi október hó 1-én (vasárnap) Rimaszécsen, október hó 15-én (vasárnap) pedig Tornalján anyakancza- és csikó-dijazást rendez. Tudnivalók: 1. A dijazás mindkét helyen a vásártéren lesz megtartva s kezdődik délelőtt 9 órakor, az állatok azonban már fél 9 órára elővezetendők. —2. A dijazáson dijaztatni fognak: a) anyakanczák szopós csikóval; b) 1—4 éves kancza csikók. — 3. A rimaszécsi dijazáson: a rimaszombati és rimaszécsi járásban lakó tenyésztők; a tornaljai dijazáson pedig a rozsnyói, nagyrőczei, garamvölgyi, ratkói, putnoki és tornaljai járásban lakó tenyésztők vehetnek részt állatjaikkal. — 4. A két dijazáson 1000 korona pénzdij lesz a biráló-bizottság által megállapitandó tervezet szerint kiosztva. — 5. Pénzdijban csak kis tenyésztők (kisgazdák, lelkészek, tanitók, jegyzők stb.) állatjai részesülhetnek, nagytenyésztők állatjai esetleg oklevéllel lesznek kitüntetve. — Egy állat csak egy dijazáson dijazható.

Kamarai ülés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara első őszi ülését f. hó 13-án tartotta s azon Rozsnyóról *Feymann* László, id. *Varga* József és *Hronyecz* Pál, Putnokról: *Gescheit* Izidor kültagok jelentek meg. Az ülésen foglalkoztak a hazai kamarák vámpolitikai központjának megalakulásával s elhatározták, hogy a miskolczi kamara a központhoz csatlakozik. Tárgyalta a teljes ülés a kereskedelmi miniszter azon leiratát, melyben véleményt kér a gyógyszerek, gyógyszertélék, mérgek és méregtartalmu anyagokkal való kereskedés tárgyában alkotott belügyminiszteri szabályrendeletről. A teljes ülés magáévá tette a kereskedelmi szakosztály illetőleg a kamara által egybehivott szaktanácskozmány módositó javaslatait. Ehhez képest határozatba ment, hogy a füszer, anyag és festékkereskedők által árusitható, a közforgalomban sürün használatos s a közegészségre nem ártalmas czikkek jegyzéke, tágitandó, továbbá megengedendő, hogy a gyógyszerárukereskedők (droguisták) is árusithassák ama czikkek (pl. kötőszerek, erősitő italok stb.) melyek, mint valamely gyár készitményei, eredeti csomagolásban kerülnek forgalomba. — Békésvármegye azt a javaslatot tette, hogy a varrógépekre szóló megrendelésgyüjtés korlátoztassék. A javaslat nem fogadtatott el. Az ülés napirendjén még több szabályrendelet volt s több vásár, piaczi helypénzdijszabás és kisebb jelentőségü ügy letárgyalásával az ülés véget ért.

Nyugtázás. A rimakokovai ág. h. ev. egyházközség részére ujabban a következő adományok folytak be: Dzurányi Dezső ev. lelkész ur Cserepes 5 korona, Zágrábi Jugendbund 40 korona, Kaufman Ilona urnő Gödöllő 20 korona, özv. Jász Agostonné urnő Budapest 10 korona, Pilisi Márton ur Mezőberény 3 korona, Algöver Ludmilla urnő Závadka 5 korona, Missioi egyház Erzsébetfalva 5 korona, Voltini Pál ur Ilok 5 korona, Spitka Adám ur Lubina 54 korona 88 fillér, Kohuda Dániel ur Nádas 10 korona, Koren Pál esperes lelkész ur gyüjtése Békéscsaba 80 korona, Julie Leibfried Isny Würtemberg 5 korona 86 fillér, Fábián Vendel nyug. tanitó ur Báth 5 korona, Bjenik János ev. segédlelkész ur gyüjtése Petrőcz 600 korona, Baráth Károly ev. lelkész ur gyüjtése Várgede 19 korona, Egy valaki Holics 50 korona, Bugyiktalvai ev. egyház 50 korona, Farkas Zoltán országgyülési képviselő ur gyüjtése az országházi munkapártnál 650 korona, Fabinyi Gyula esp. felügyelő ur nyug. miniszt. tanácsos 40 korona, Zsáblyai missiói egyház 6 korona 10 fillér, Rimaszombati ág. h. ev. egyház 433 korona, Kürti Jakab ur Őrhalom 6 korona, Magyaróvári ev. egyház 20 korona, Ősagárdi ev. egyház 5 kor. 90 fillér, Kopeczky György ur Brezova 5 korona, Tiszaszentmiklósi egyház 28 korona 60 fillér, Győrszemerei egyház 2 korona, Karaszkó-kőhegyi egyház 50 korona, dr. Szelényi Jenő igazgató ur gyüjtése likéri kohótelepen 240 korona 30 fillér, Zatykó János lelkész ur gyüjtése Rimabrézón 99 korona 20 fillér, Szabó Dániel tanitó ur gyüjtése Likéren 28 kor. 50 f. Fogadják a nemes lelkü adakozók hálás köszönetünket. Irgalmasságuknak jutalma legyen menyei Atyánk gazdag áldása! *Banczik Sámuel,* esperes-lelkész.

Nyilt-tér.

2—10

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

GRÜN ADOLF

rimaszombati szállitóval szembeni 210 kor. követelésemet olcsón eladom. — **Czim:** a kiadóban.

Az „Osztrák Magyar Bank"

folyó évi szeptember 22-től a kamatlábat **1%-al** felemelte.

Ennek következtében **a rimaszombati takarékpénztár** is 1911. évi október 1-től a kölcsönök után a kamatlábat **½ %-al** felemeli. **Igazgatóság.**

Bérbeadási hirdetmény.

4730—1911. T. sz. — Rimaszombat város tulajdonát képező s Rimatamásfalva községben fekvő teljesen átépitett ugynevezett **„Gondüző"** korcsma 1912. évi január hó 1-étől kezdődő s 1917. évi deczember hó 31-ig terjedő 6 egymásután következő évre bérbe kiadó.

Evi bérösszeg: 2042 azaz kettőezernegyvenkettő korona.

Irásbeli zárt ajánlatok, melyhez a fenti bérösszeg 10%-ának a város pénztárába történt befizetését igazoló hivatalos nyugta csatolandó, a város polgármestere vagy helyettesének **folyó évi október hó 14-ik napjának déli 12 órájáig** nyujtandók be, annyival is inkább, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A vonatkozó egyéb feltételek polgármesternél megtudhatók.

Rimaszombat, 1911. évi szeptember 18-án.

Dr. Kovács, polgármester.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindenféle mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 7—*

Hirdetmény.

792—1911. sz. — A folyó évi népfelkelő időszaki jelentkezés a rimaszombati illetőségüek és az itt állandóan tartózkodó katonailag kiképezett (volt közös, honvéd, csendőr, póttartalékos) összes népfelkelők részére **folyó évi október hó 30-án reggeli 8 órakor veszi kezdetét a városháza udvarán.**

Felhivom az itt tartózkodó összes katonailag kiképezett népfelkelőket, hogy népfelkelő igazolványi könyveikkel — ezek hiányában katonai okmányaikkal — azok pedig, kiknek (rózsaszinü) ajánlati lapjaik vannak azokkal együtt büntetés terhe mellett a kitüzött helyen és időben pontosan jelenjenek meg.

Ezen személyes megjelenés alól mentesek a következők:

1. népfelkelő tisztjelöltek,
2. papok,
3. közigazgatási- és állami tisztviselők, hivatalszolgák, fegyőrök, ha a jelentkezés napján szolgálati alkalmazásukban nélkülözhetetlenek és azt főnökeik által igazolni tudják,
4. pénzügyőrök, vasuti, postai vagy távirdai alkalmazottak,
5. azok, kik a népfelkelési kötelezettség alól a közszolgálat érdekében ideiglenesen fel vannak mentve,
6. azok, kik a jelentkezésre kitüzött napon kellőleg beigazolt sürgős és halasztást nem türő család- vagy magán viszonyok miatt a személyes jelentkezésben gátolva vannak,
7. betegek.

Ezen személyes jelentkezés alól mentesek a katonai ügyosztálynál dijmentesen kapható jelentkezési lap utján tartoznak jelentkezni.

A papok és családi ügyek miatt távollevők helyett a rokonok, hozzátartozóik, megbizottak, irásban vagy szóval, a többi esetekben pedig az előljárók, hatóságok és hivatalok főnökei közvetithetik a jelentkezést, melyek folyó évi október hó 29-éig az illető népfelkelő igazolványi könyvével együtt a katonai ügyosztályhoz beterjesztendők.

A jelentkezéshez vasuton utazók a népfelkelő igazolványi könyvnek előmutatása mellett a katonai menetdij kedvezményben részesülnek.

Rimaszombat, 1911. szept. 15.

Dr. Kovács, polgármester.

Pályázati hirdetmény.

95—911. kgy. sz. — **Rozsnyó** (Gömör-Kishontvármegye) **r. t. városnál** halálozás folytán üresedésbe került

erdőtiszti állásra

ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázni óhajtók kötelesek az 1879. XXXI. t.-cz. 36. §-ában előirt képesitésüket s eddigi szolgálatukat igazoló és születési bizonyitványokkal felszerelt kérvényeiket bezárólag **1911. évi október hó 14-ig** Rozsnyó város polgármesteri hivatalához beadni.

Hivatalban lévők folyamodványaikat hivatalfőnökük utján kötelesek benyujtani.

A megválasztandó választása az 1914. évben bekövetkezendő általános tisztujitásig szól.

Ez idő alatt javadalmazása:

1. évi 1400 (egyezernégyszáz) korona törzsfizetés.

2. természetbeni lakás mintegy 2042 négyszögöl kerttel és törzsfizetésének 17·5 %-a lakbérpótlék czimén.

3. 64 ürméter tüzifa.

Az 1914. évtől kezdve az erdőtiszt munkaköre a gazdasági tanácsos jelenlegi munkakörével tágul, viszont azonban az akkor megválasztandó erdőtiszt javadalmazása 3000 korona törzsfizetésben, természetbeni lakás, vagy ha ilyen, akkor nem nyujtatik, lakbér fejében törzsfizetésének 17·5%-ában és 64 ürméter tüzifában van szabályrendeletileg megállapitva.

Rozsnyó, 1911. szept. 13-án.

Dr. Pósch József, polgármester.

Iskolakönyvek

ódon és uj állapotban kaphatók

ifj. Rábely Miklós

könyvkereskedésében — Rimaszombat Deák F. utcza.

„66“

a XX. század varrógépe.

Csakis czégünk üzleteiben vagy azok ügynökei utján vásároljunk.

Singer Co. varrógép R.-Társaság.

Egy a **fehérnemütöméshez** való utasitást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik 2—26

Amerikai czipők. Amerikai czipők.

Lovagló csizmák.

Ludtalpuak figyelmébe!

A **„REFORM“** és **„TRIUMPH“ LUDTALPVÉDŐ** minden czipőbe könnyen alkalmazható és ruganyosságánál fogva könnyü járást biztosit.

ORVOSILAG AJÁNLVA

Kapható: **Kovács Zsigmond-féle**

férfi-, női- és gyermek-czipő raktárában

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-U. 8 SZ.

Vadász czipők.

Valódi sárczipők. Valódi sárczipők.

Értesités.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat **város** és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

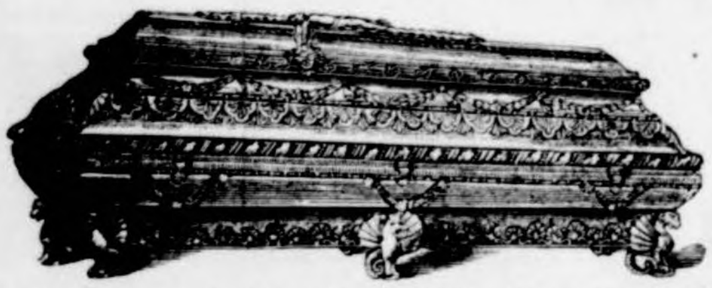

átvettem, azt ezentul a régi név igénybe vételével, Deák Ferencz-utcza 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle ujonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem ennélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemettetése osztályrészül jut, ezen szomoru kötelességek teljesitésével engem megbizni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **ércz- és fakoporsót, szemfedőt, sirkoszorút, koszoruszalagot,** készittetek **gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerübbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 13—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Hirdetmény.

457. sz. — Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-cz. 19. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszombati és a rimaszécsi kir. járásbiróságnak 1911. évi 1033. V. 85. számu végzése következtében dr. Csák Géza és dr. Batta Pál ügyvédek által képviselt özv. Nagy Józsefné és Dulai Gyula javára, Pósa Lajos és társa ellen 100 korona, 32 korona s járulékai erejéig 1911. évi márczius hó 3-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 2000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: benzin motor, cséplő garnitura nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbiróság 1911. évi V. 66/5. számu végzése folytán 100 korona és 32 korona tőkekövetelés, ennek 1910. évi augusztus hó 1-ső napjától járó 6%-os kamatai, $^1/_3$% váltódij és eddig összesen 48 koronában biróilag már megállapitott költségek erejéig Nemesradnóton, alpereseknél leendő megtartására **1911. évi szeptember hó 28-ik** napjának d. e. 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták volna és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1911. szeptember hó 14. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Rimaszombat, 1911. Nyomatott **Rábely Miklós és Fia** könyvnyomdájában.